



STORTINGET

Representantforslag 49 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Rune Midtun og Bjørn Larsen

Dokument 8:49 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Erlend Wiborg, Helge André Njåstad, Rune Midtun og Bjørn Larsen om å ikke gi kollektiv beskyttelse til stridsdyktige menn fra Ukraina

Til Stortinget

Bakgrunn

Siden Russlands invasjon av Ukraina har vi sett flere tilfeller der stridsdyktige ukrainske menn har rømt til andre land, for eksempel Norge, for å slippe militærtjeneste. I november 2023 kunne man lese om at nesten 20 000 menn hadde flyktet fra Ukraina siden krigsutbruddet i februar 2022 for å unngå å bli innkalt til militærtjeneste. Dette viste en gjennomgang utført av BBC. Ytterligere 21 113 ukrainske menn hadde forsøkt å flykte fra landet, men blitt stanset av ukrainske myndigheter.

I november 2023 kunne Nettavisen vise til at UDI meldte om at siden krigen brøt ut og til og med 31. oktober 2023 hadde 12 549 ukrainske menn mellom 18 og 60 år fått kollektiv beskyttelse i Norge. UDI kunne den gang bekrefte at ukrainske mannlige asylsøkere hadde oppgitt «unndragelse av militærtjeneste» eller «frykt for å bli innkalt til militærtjeneste» som årsak til at de ønsket asyl i Norge. UDI opplyste den gangen at hvis de får opplysninger om at noen har unndratt seg militærtjeneste i Ukraina, kan vedkommende fremdeles kvalifisere for beskyttelse i Norge.

Fremskrittspartiet har tidligere utfordret regjeringen på dette. Den gang svarte statsministeren:

«Norge har løpende kontakt med ukrainske myndigheter om hvordan vi best kan støtte dem i deres forsvarskamp mot den pågående russiske angrepskrigen. Bestemmelser rundt mobilisering og vilkår for utreiseforbud er et nasjonalt anliggende, og er ikke tema i Norges dialog med ukrainske myndigheter.

Den norske ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina har ikke unntak for menn i stridsdyktig alder. Det var ved etableringen av ordningen ønskelig at personkretsen i størst mulig grad skulle samsvare med EUs ordning. EU har så langt ikke gjort unntak for menn i den aktuelle aldersgruppen, og jeg er heller ikke kjent med planer om en slik endring i EU.

Vi har ikke registrert negative holdninger fra ukrainske myndigheter til at ukrainske borgere får midlertidig beskyttelse i Norge eller i andre land. Regjeringen foretar kontinuerlig en vurdering av om ordningen med midlertidig kollektiv beskyttelse for fordrevne fra Ukraina skal videreføres og om det er behov for endringer i innretningen på ordningen. I den sammenheng er det naturlig også å se nærmere på gruppen som representanten er opptatt av. Jeg kan imidlertid ikke i dag si noe mer om hvordan vi fremover vil vurdere dette.»

Nylig kunne NRK vise til at det i september kom over 700 ukrainske menn i alderen 18 til 22 år til Norge. Økningen har en sammenheng med at ukrainske styresmakter i august opphevet utreiseforbudet for unge menn. Tall fra 18. november 2024 viser at Norge hadde gitt 18 000 ukrainske menn i stridsdyktig alder midlertidig beskyttelse siden krigen brøt ut. Mange norske kommuner opplever i dag et sterkt press på de kommunale tjenestene som følge av å ha mottatt en stor andel flyktninger over tid. En økning av stridsdyktige ukrainske menn vil føre til ytterligere belastning på de kommunale tjenestene. Ukrainas president Volodymyr Zelenskyj har tidligere signalisert at Ukraina trenger flere hundre tusen nye soldater. I tillegg har tidligere forsvarsminister i Ukraina Rustem Umerov tidligere oppfordret alle

innbyggere i Ukraina til å slutte seg til de væpnede styrkene, uansett hvor de er. Det vil derfor være feil at norske myndigheter gir stridsdyktige ukrainske menn opphold når landet trenger soldater for å forsvare landet mot Russlands invasjon. Forslagsstillerne mener man må se på reglene for kollektiv beskyttelse på nytt og endre reglene slik at stridsdyktige ukrainske menn ikke skal kunne få kollektiv beskyttelse. Fremskrittspartiet er opptatt av så lenge Russlands invasjon av Ukraina fortsetter, skal Norge fortsatt ta imot flyktninger, men dette burde gjelde kvinner, barn, eldre samt menn som har fått unntak fra verneplikten.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen endre reglene for kollektiv beskyttelse slik at stridsdyktige ukrainske menn ikke skal kunne søke om kollektiv beskyttelse.

25. november 2025

Erlend Wiborg

Helge André Njåstad

Rune Midtun

Bjørn Larsen